

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/8/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613211696
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Danica Kočičková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6613211696.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa I. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. II/XX, XXX XX G., zast. JUDr. Ing. Mikulášom Práznovským, CSc., Bočná 26, 940 71 Nové Zámky, proti odporkyni W. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom E. II/XX, XXX XX G., v konaní o pripustenie zapretia otcovstva a zapretie otcovstva, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 4C/61/2013-48 zo dňa 17. 07. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu zrušuje a vec vracia okresnému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal pripustenia zapretia otcovstva X. P., nar. v V. dňa XX. XX. XXXX, zomr. dňa XX. XX. XXXX, k navrhovateľovi: I. W., nar. v G. dňa XX. XX. XXXX, bydlisko: E. II/XX, XXX XX G. a určenia, že X. P., nar. v V. dňa XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, nie je otcom navrhovateľa I. W., zamietol. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa ust. § 142 ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb., Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte len OSP) tak, že súd účastníkom konania náhradu trov konania nepriznáva, nakoľko v konaní úspešná odporkyňa si náhradu trov konania neuplatnila (§ 151 ods. 1 OSP).

V odôvodnení odvolaním napadnutého rozsudku okresný súd uviedol: „Navrhovateľ podal na tunajšom súde návrh, ktorým sa proti odporkyni domáhal pripustenia zapretia otcovstva X. P., nar. v V. dňa XX.XX.XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX, k navrhovateľovi: I. W., nar. v G. dňa 28.12.1944, bydlisko: E. II/XX, XXX XX G. a určenia, že X. P., nar. v V. dňa XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, nie je otcom navrhovateľa: I. W., nar. v G. dňa XX.XX.XXXX, bydlisko: E. II/XX, XXX XX G..

Uvádzal, že v konaní Okresného súdu Lučenec sp. zn. 7P/9/2013 rozsudkom zo dňa 05.06.2013 bola W. Z. ustanovená opatrovníkom zomr. X. P., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, proti ktorému môže navrhovateľ podať návrh na pripustenie zapretia otcovstva a následne návrh na zapretie otcovstva.

K skutkovej opodstatnenosti návrhu uvádzal, že v jeho rodnom liste je ako právny otec uvedený X. P., 22 ročný, a ako matka C. P., 22 ročná.

Jeho právny otec sa narodil dňa XX.XX.XXXX v V., zomrel dňa XX.XX.XXXX v G. a matka sa narodila XX.XX.XXXX v G., zomrela dňa XX.XX.XXXX v G..

V rodnom liste - doslovnom výpise z knihy narodení matričného úradu G. č. XXX/XXXX, zväzok J., ročník XXXX, strana XXX, por. č. XX, zo dňa 4. septembra 2009 jeho otec nie je uvedený. V stĺpci 10 : Dodatočné záznamy, opravy je okrem iného uvedené, že „Dieťa bolo uzákonené manželstvom matky uzavretým v G. dňa mája XX.XXXX s prirodzeným otcom X. P. r. kat. náboženstva 24 ročným, zamestnaním obchodvedúci, obyvateľ v G.. Otec bol v dobe narodenia dieťaťa 22 ročný.“

Podľa znaleckého posudku spoločnosti Confidence-DNA-Analysen GmbH, Formanekgasse 14/1, A-1190 Wien, je otcovstvo X. P. k nemu na 100 % vylúčené.

Dňa 12.01.1945 Dr. X. W., nar. XX.XX.XXXX v B., zomr. XX.XX.XXXX v meste K., X. M., posl. tuz. bydlisko B., K. č. 1, pred verejným notárom v Modrom Kameni Dr. Vítázoslavom Kubalom uznal nezákonne narodené dieťa - syna I., narodeného XX. X XXXX v G. matke C. X., obyvateľke v G., za svojho syna ako prirodzený otec.

K právnej úprave možnosti uplatnenia svojho práva na zapretie otcovstva uviedol, že podľa § 86 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine „Manžel môže do troch rokov odo dňa, keď sa dozvie, že sa jeho manželke narodilo dieťa, zaprieť na súde, že je jeho otcom.“

Podľa § 96 ods. 3 cit. zák. „Ak jeden z rodičov nežije, môže dieťa podať návrh na zapretie otcovstva proti druhému rodičovi; ak nežije ani jeden z rodičov, návrh nemožno podať.“

Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2011, č. k. PL. ÚS 1/2010-57 vyslovil, že „Ustanovenie § 86 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Ďalej uvádzal, že zákon č. 265/1949 Zb. o rodinnom práve ani zákon č. 94/1963 Zb. o rodine právo dieťaťa na zapretie otcovstva neupravoval. Toto právo mu bolo prvýkrát priznané až zákonom č. 36/2005 Z. z. o rodine, ktorý nadobudol účinnosť 11.02.2005. V tom čase však už ani jeden z jeho rodičov nežil, preto v súlade s § 96 ods. 3 časť za bodkočiarkou zákona o rodine príslušný návrh na zapretie otcovstva a priori podať nemohol. Poukázal, že tento nedostatok zákona neriešili ani jeho prechodné ustanovenia, ktoré neumožňovali v primeranej lehote podať zapieraciu žalobu.

Jeho právo na podanie návrhu na zapretie otcovstva bolo novou právnou úpravou konštituované až po uplynutí zákonom nastavenej objektívnej lehoty.

V dôsledku tejto skutočnosti sa cítil byť nedovoleným spôsobom diskriminovaný - znevýhodnený oproti tým deťom, ktorým v čase nadobudnutia účinnosti cit. zákona o rodine aspoň jeden z rodičov žil.

Keďže podľa súčasne platnej právnej úpravy návrh na zapretie otcovstva dieťaťom nie je časovo vymedzený žiadnou lehotou, považoval prekážku podania takéhoto návrhu pre smrť oboch rodičov za nezákonnú. Pre odopretie svojho práva v dôsledku nesplnenia uvedenej podmienky považoval za spravodlivé, aby mu podľa princípu analógie bola daná možnosť na podanie zapieracej žaloby proti opatrovníkovi, ktorého zomrelému právnemu otcovi ustanoví súd.

Na podporu takejto možnosti uvádzal, že úmyslom zákonodarcu v jeho základe je riešiť otázky osobného stavu dieťaťa; na prvom mieste je teda jeho záujem a nie záujem spoločnosti. Pri usporiadaní svojich rodinných vzťahov aj zákonodarca povýšil záujem dieťaťa nad záujem spoločnosti.

Tvrdil, že ustanovenie § 96 ods. 3 za bodkočiarkou zákona o rodine znamená vážny zásah do práv na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, a preto je per analogiam s § 86 ods. 1 v spojení s § 96 ods. 1 zákona o rodine v rozpore s čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná podľa čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky. Právna úprava zapretia otcovstva dieťaťom v Slovenskej republike zakotvená v § 96 ods. 3 časti za bodkočiarkou zákona o rodine nevyhovuje týmto dokumentom a ak otcovstvo vzniknuté uzákonením dieťaťa dodatočne uzavretým manželstvom otca a matky dieťaťa (čo je jeho prípad) nezodpovedá faktickému biologickému stavu, považuje to za vážny zásah do svojho súkromného života, lebo nie je v súlade so zárukami práva na rešpektovanie súkromného a osobného života.

Poukázal, že podľa judikatúry ESĽP je prelomená aj zásada prekluzívnej lehoty pre prípad začatia konania o zapretie otcovstva podľa 86 ods. 1 zák. o rodine. Preto je vo svetle judikatúry ESĽP úplne kontraproduktívne zavedenie prekluzívnej lehoty na zapretie otcovstva na návrh dieťaťa podľa § 96 ods. 3 časť za bodkočiarkou zák. o rodine, nakoľko pôsobí proti záujmu dieťaťa, ktoré sa v súlade so svojou slobodnou vôľou snaží o dosiahnutie nezhody medzi právnym a biologickým stavom v jeho rodičovským vzťahoch.

S poukazom na závery znaleckého posudku spoločnosti Confidence-DNA-Analysen GmbH zo dňa 10.12.2009 vypracovaného na podklade analýzy DNA, podľa ktorého je otcovstvo nebohého X. P. k nemu na 100 % vylúčené, má eminentný záujem na odstránení rozporu medzi jeho právnym a biologickým otcom. Na odstránenie tohto rozporu však nemá, ani nikdy nemal účinný právny prostriedok.

V priebehu pojednávania žiadal navrhovateľ návrhu vyhovieť zo zhodných dôvodov. Trval na tom, aby súd rozhodol podľa pôvodného návrhu zo dňa 13.06.2013 tak, aby bolo rozhodnuté o obidvoch výrokoch v ňom uvedenom znení.

Podanie zo dňa 01.10.2013 pôvodne označené ako návrh je potrebné považovať len za jeho alternatívny prejav vôle pre prípad, pokiaľ by súd začal konať vo veci i bez návrhu a ak si súd neosvojí stanovisko vyslovené v rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva a návrh zamietne z dôvodu, že obaja rodičia navrhovateľa už nežijú.

Opätovne poukázal, že vo veci je vyjadrený zvýšený záujem dieťaťa na zosúladienie právneho a biologického stavu umocnený tým, že návrh podal ako navrhovateľ - dieťa.

Pre prípad úspechu vo veci si náhradu trov konania nežiadal priznať.

Odporkyňa v priebehu pojednávania súhlasila s tým, aby súd návrhu navrhovateľa vyhovel. Proti podanému návrhu nemala žiadne výhrady. Zhodne poukázala, že skutočnosti zapísané v rodnom liste navrhovateľa nezodpovedajú biologickému stavu. Mala za to, že je dôvodné práve v otázke otcovstva navrhovateľa dosiahnuť zosúladienie medzi biologickým a právnym stavom. Vypovedala, že ešte počas života právnych rodičov navrhovateľa sa jej v minulosti pán X. P. zdôveril, že nie je biologickým otcom navrhovateľa.

Náhradu trov konania si nežiadala priznať.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, prečítaním písomného návrhu, listinných dôkazov: rodného listu - I. W. zo dňa 21.08.2002 čl. 7, úmrtného listu - X. P. zo dňa 20.01.2010 čl. 8, úmrtného listu - C. P. zo dňa 20.01.2010 čl. 9, rodného listu - I. X. zo dňa 23.03.2009 čl. 10, DNA - výsledkov, znaleckého posudku čl. 11-16, rodného listu - W. X. zo dňa 07.08.2003 čl. 17, výpisu z matriky úmrtí zo dňa 12.03.2004 čl. 18-19, zápisnice - zo dňa 12.01.1945, podnetu na začatie konania bez návrhu o zapretie otcovstva zo dňa 01.10.2013 čl. 23-28, podania - opravy chyby v podaní zo dňa 03.10.2013 čl. 29, výzvy - stanoviska zo dňa 16.10.2013 čl. 33, pripojeného spisu OS Lučenec sp. zn. 7P/9/2013 čl. 1-58 a spisu OS Lučenec sp. zn. 13C/54/2012 čl. 1-97, pričom zistil nasledovný skutkový stav:

V konaní tunajšieho súdu rozsudkom zo dňa 31.01.2013 č. k. 13C/54/2012-106, ktorý nadobudol právoplatnosť 14.03.2013 bol návrh navrhovateľa proti odporcovi Mesto Lučenec - Matričný úrad, so sídlom Novohradská 1, Lučenec o určenie neplatnosti zápisu v knihe narodených u odporcu, zväzok J., ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým č. XX, podľa ktorého „Dieťa bolo uzákonené manželstvom matky uzavretým v G. dňa XX. U. XXXX s prirodzeným otcom X. P., rímskokatolíckeho náboženstva, 24 ročným, zamestnaním obchodvedúci, obyvateľ v G.. Otec bol v dobe narodenia dieťaťa 22 ročný“, a zápisu v knihe manželstiev odporcu, zväzok 4, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým č. XX, podľa ktorého otec ženích - navrhovateľa je X. P. zamietnutý. Odporcovi náhrada trov konania nebola priznaná.

Uznesením tunajšieho súdu zo dňa 05.06.2013 č. k. 7P/9/2013-56, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29.07.2013 bola do funkcie opatrovníka pre nebohého X. F., narodeného XX.XX.XXXX, zomrelého dňa XX.XX.XXXX na konanie o prípustnosti zapretia otcovstva a zapretia otcovstva k I. W., narodenému XX.XX.XXXX ustanovená W. Z., rodená P., narodená XX.XX.XXXX, r. č.:XXXXXX/XXX, bytom G., E. II XXX/XX.

Skutkové okolnosti týkajúce sa údajov narodenia a úmrtia matričných rodičov navrhovateľa, Dr. XW., vrátane jeho zápisničného vyhlásenia pred verejným notárom o uznaní otcovstva ako aj zápisu v matrike a vylúčenie otcovstva X. P. podľa predloženého znaleckého posudku sú súhlasné s tvrdením navrhovateľa v písomnom návrhu (strana 2 rozsudku).

Návrh navrhovateľa v tomto konaní smeroval proti odporcovi - opatrovníkovi ustanoveného nebohému X. P. vyššie uvedeným uznesením.

Podľa súčasnej právnej úpravy sa záujem spoločnosti nahradil záujmom dieťaťa (podstatný teda nie je záujem štátu na zmene zápisu v knihe narodení, ale len záujem dieťaťa).

Zapretie otcovstva na návrh dieťaťa sa spravuje právnou úpravou § 96 ods. 1, 2, 3, Zák. o rodine.

(Podľa § 96 ods. 1 ak je to potrebné v záujme dieťaťa a ak uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva, môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva. V tomto konaní musí byť maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom.)

Podľa § 96 ods. 2 ak súd rozhodne tak, že návrhu podanému podľa odseku 1 vyhovie, a určí, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty je v záujme dieťaťa, môže dieťa po právoplatnosti rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva.

Podľa § 96 ods. 3 ak jeden z rodičov nežije, môže dieťa podať návrh na zapretie otcovstva proti druhému rodičovi; ak nežije ani jeden z rodičov, návrh nemožno podať.)

Uvedené právne ustanovenie sa vzťahuje na prípady, keď uplynie lehota na zapretie otcovstva podľa § 86, 88, 89 a 93 zák. rod. nielen rodičom dieťaťa, ale aj opatrovníkovi oprávnenej osoby.

Aktívne vecne legitimované je dieťa. Možnosť podania návrhu na vyslovenie prípustnosti zapretia otcovstva nie je časovo obmedzená; domáhať sa zapretia otcovstva teda môže aj plnoleté dieťa. Vyplýva to aj z formulácie § 96 ods. 1 zák. o rod., keď v prvej vete zákon používa všeobecný pojem dieťa. (Pokiaľ sa jedná o maloleté dieťa, musí byť zastúpené kolíznym opatrovníkom - veta 2 cit. práv. ust.)

Pasívnu legitimáciu upravuje § 96 ods. 3 zák. o rodine výslovne len pre konanie o zapretie otcovstva, nesporne však aj pre konanie o prípustnosti zapretia otcovstva.

Pre obidve konania však platí, že ak ani jeden z rodičov nežije zapieracie právo zaniká.

Pasívne legitimovaní sú matka a otec zapísaný v matrike. V konaní majú postavenie nerozlučných spoločníkov. Pokiaľ žije len jeden z rodičov, návrh sa podáva proti nemu. Okamihom smrti druhého z pasívne legitimovaných zaniká právo dieťaťa domáhať sa žalobou zapretia otcovstva, bez ohľadu na to, či bolo vydané rozhodnutie o prípustnosti zapretia otcovstva. Pokiaľ jeden z uvedených pasívne legitimovaných subjektov zomrie v priebehu konania, súd voči nemu konanie zastaví a pokračuje v konaní s druhým pasívne legitimovaným. Zákonným následkom smrti oboch pasívne legitimovaných subjektov (rovnako jedného žijúceho) je zánik zapieracieho práva. Dôvodom je osobná povaha druhého práva vyplývajúca z rodičovského statusu.

Aj keď ESLP judikoval obdobnú problematiku vo vzťahu k prekluzívnej lehote pre začatie konania o zapretie otcovstva podľa § 86 ods. 1 zák. o rodine, vo vzťahu k preklúzií práva podľa § 96 ods. 3 zák. o rod. doposiaľ žiadne jeho rozhodnutie zatiaľ neexistuje. Danosť súčasnej právnej úpravy nášho vnútroštátneho práva spočíva práve v dôvode osobnej povahy tohto práva vyplývajúceho z rodičovského statusu.

Je nesporne preukázané podľa úmrtných listov, že matričný otec navrhovateľa X. P. zomrel dňa XX.XX.XXXX a matka zomrela dňa XX.XX.XXXX.

V dôsledku preklúzie práva aj keď navrhovateľ predložil súdu dôkaz znaleckým posudkom uvedeným vyššie, podľa ktorého by bol ináč jeho návrh vecne daný, súd nemal pre svoje rozhodnutie inú zákonnú možnosť, než návrh zamietnuť.

Výrok rozhodnutia o trovách konania vyplýva z § 142 ods. 1 O. s. p.. Navrhovateľ v konaní úspešný nebol. Odporkyňa si náhradu trov konania nežiadala priznať“.

Proti predmetnému rozsudku okresného súdu sa navrhovateľ odvolal a v odvolaní uviedol, že proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 4C/61/2013-48 zo dňa 17. 07. 2014, ktorým okresný súd návrh navrhovateľa na pripustenie zapretia otcovstva zamietol, podáva odvolanie a navrhuje, aby odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok zmenil podľa § 220 OSP tak, že zapretie otcovstva pripustí, alebo aby odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. a) OSP zrušil.

K jednotlivým dôvodom odvolania navrhovateľ v odvolaní ďalej uviedol, že Okresný súd Lučenec opomenul upresniť aké právo navrhovateľa zaniklo: hmotné či procesné. Z kontextu odôvodnenia a z odkazu na ust. § 96 ods. 3 Zákona o rodine, ktoré je ustanovením procesnej povahy, sa možno podľa navrhovateľa domnievať, že okresný súd mal na mysli zánik procesného práva navrhovateľa na podanie návrhu na zapretie otcovstva z dôvodu, že ani jeden z rodičov navrhovateľa už nežije (§ 96 ods. 3 Zákona o rodine). Uvedené však podľa názoru navrhovateľa nič nemení na tom, že hmotné právo navrhovateľa, to znamená otcovstvo samotné, tým zostáva nedotknuté. Zdôraznil, že navrhovateľovi právo na zapretie otcovstva X. P. svedčí, čo súd prvého stupňa vo svojom odôvodnení aj konštatoval slovami „...aj keď predložil súdu dôkaz znaleckým posudkom...“, podľa ktorého by bol ináč jeho návrh vecne daný...“. Záujem na zapretí otcovstva je podľa navrhovateľa daný tým viac, že zapretie otcovstva je prvým nevyhnutným krokom k tomu, aby navrhovateľ mohol podať návrh na určenie otcovstva Dr. X. W., na čom podľa dôkazu č. 9 - zápisnice zo dňa 12. 01. 1945 o uznaní otcovstva majú záujem tak Dr. X. W. ako biologický otec navrhovateľa ako aj navrhovateľ.

Navrhovateľ v odvolaní ďalej uviedol, že preklúzia práva na podanie návrhu, ktorá podľa názoru súdu prvého stupňa nevyhnutne viedla k zamietnutiu návrhu, znamená s pohľadom na § 7 ods. 1 OSP nedostatok právomoci súdu vec prejednať a rozhodnúť, teda ide o takú prekážku konania, ktorú nemožno odstrániť.

Z vyššie uvedenej skutočnosti možno s ohľadom na § 104 ods. 1 OSP podľa navrhovateľa vyvodit' aspoň dva dôsledky:

- a) súd nemohol rozhodnúť meritórne, ale bol povinný konanie uznesením zastaviť,
- b) súd bol povinný skúmať, či po právoplatnosti uznesenia nie je na mieste postúpiť vec inému orgánu.

Súd rozhodol rozsudkom, t. zn. meritórne, čo pri nedostatku právomoci urobiť nemohol. Konal tým podľa navrhovateľa v rozpore s § 152 ods. 1 veta prvá OSP, podľa ktorého rozsudkom rozhoduje súd o veci samej. Konanie je preto, podľa navrhovateľa, v súlade s § 205 ods. 2 písm. a) OSP, postihnuté takou vadou, ktorá je podľa ust. § 221 ods. 1 písm. a) OSP dôvodom na zrušenie rozsudku, lebo súd rozhodol vo veci, ktorá nepatrí do jeho právomoci. Z odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku nevyplýva, že súd skúmal druhú požiadavku ust. § 104 ods. 1 OSP, to znamená či nie je na mieste vec postúpiť inému orgánu. Bez ohľadu na to či je daná právomoc iného orgánu na konanie v danej veci, z pohľadu navrhovateľa ide o odmietnutie spravodlivosti, pretože „ak zákon ustanovuje právomoc iného orgánu na prejednanie a rozhodnutie veci, preto, že súd vec nepostúpil tomuto orgánu a ak takého orgánu podľa práva Slovenskej republiky niet, preto lebo Slovenská republika nesplnila svoj pozitívny záväzok vyplývajúci jednak z ust. § 4 druhá veta Občianskeho zákonníka, jednak z ust. § 7 ods. 1 OSP. V danom prípade je v záujme tak biologického otca Dr. X. W., ako aj navrhovateľa, aby súd po pripustení zapretia otcovstva právneho otca X. P. rozhodol o otcovstve biologického otca. Pri takomto jednoznačnom súbehu právneho záujmu je, podľa navrhovateľa neprípustné, aby zákon nepripúšťal možnosť nápravy. Podľa názoru navrhovateľa ustanovenie § 96 ods. 3, časť za bodkočiarkou Zákona o rodine je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, lebo toto ustanovenie bráni navrhovateľovi domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde alebo inom orgáne Slovenskej republiky. Súd prvého stupňa mal, podľa navrhovateľa, v záujme ochrany práva navrhovateľa konanie prerušiť a vec postúpiť Ústavnému súdu Slovenskej republiky podľa § 109 ods. 1 písm. b) OSP. Pokiaľ tak neurobil, dopustil sa vady konania, pričom táto vada konania je podľa názoru navrhovateľa dôvodom na zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP, lebo súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu. Navrhovateľ v odvolaní ďalej uviedol, že napriek tomu, že súd prvého stupňa zamietol návrh pre nedostatok svojej právomoci, tomuto rozhodnutiu paradoxne predchádzalo nariadenie pojednávania na deň 17. júla 2014, na ktorom súd vykonal dokazovanie vo veci samej. Obe tieto skutočnosti svedčia, podľa navrhovateľa, o tom, že súd prvého stupňa predsa len videl svoju právomoc na konanie a rozhodnutie veci, napriek tomu návrh rozsudkom namietol pre zánik práva navrhovateľa.

Navrhovateľ v odvolaní poukázal ďalej na to, že dňa 01. 10. 2013 podal na okresný súd podanie s rovnakým obsahom, ako návrh na začatie konania zo dňa 13. 06. 2013. Pôvodne toto podanie omylom označil ako „Návrh na začatie konania bez návrhu“, neskôr ho listom zo dňa 03. 10. 2013 opravil na „Podnet na začatie konania bez návrhu“. Súd tento podnet zaradil do spisu so sp. zn. 4C/61/2013 namiesto toho, aby ho považoval za samostatný podnet a aby pri jeho vybavovaní postupoval zákonom predpísaným spôsobom, pričom neupovedomil navrhovateľa o tom ako zamýšľa vybaviť jeho „Podnet

na začatie konania bez návrhu“ zo dňa 01. 10. 2013 v zmysle opravy zo dňa 03. 10. 2013. Z doterajšieho priebehu konania sp. zn. 4C/61/2013 podľa navrhovateľa vyplýva, že súd toto konanie vôbec nepovažuje za opatrovnícke, aby podľa § 81 ods. 1 OSP mohol začať konanie bez návrhu. Svedčí tomu podľa navrhovateľa najmä výzva súdu prvého stupňa zo dňa 09. 10. 2013 na zaplatenie súdneho poplatku za podaný návrh a uznesenie súdu zo dňa 25. 11. 2013 o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku. Podľa § 95 ods. 1 Zákona o rodine pritom ide o opatrovnícke konanie, čo potvrdil aj Okresný súd Lučenec, keď vyhovel návrhu navrhovateľa na ustanovenie opatrovníka zomrelému X. P. v konaní so sp. zn. 7P/9/2013, proti ktorému navrhovateľ následne podal návrh na pripustenie zapretia otcovstva. V uvedenej súvislosti navrhovateľ v odvolaní uviedol, že na jednej strane Okresný súd Lučenec považuje toto konanie za opatrovnícke a zomrelému X. P. ustanoví opatrovníka, inokedy ho za opatrovnícke konanie nepovažuje a po výzve navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podanie návrhu konanie zastaví pre jeho nezaplatenie z dôvodu, že v danom prípade nejde o opatrovnícke konanie. V inom prípade zase Okresný súd Lučenec vytyčí pojednávanie, na ktorom vykoná dokazovanie vo veci, ale návrh zamietne z dôvodu, že navrhovateľovo právo na podanie návrhu zaniklo. Protirečivý postup súdu prvého stupňa, podľa navrhovateľa spôsobuje, že navrhovateľ je v neistote ohľadne toho, či má vziať späť svoj návrh na začatie konania a očakávať, že súd začne konanie o zapretie otcovstva X. P. bez návrhu.

V závere odvolania navrhovateľ uviedol, že v návrhu na začatie konania obširne vysvetlil, prečo je podľa jeho názoru ust. § 96 ods. 3 časť za bodkočiarkou Zákona o rodine v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom o ochrane základných ľudských práv a slobôd. Na základe toho navrhol, aby okresný súd v súlade s ust. § 109 ods. 1 písm. b), druhá veta OSP konanie prerušil a návrh na vyslovenie nesúladu ust. § 96 ods. 3 veta za bodkočiarkou Zákona o rodine s Ústavou SR postúpil Ústavnému súdu Slovenskej republiky podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky a § 18 ods. 1 písm. d) zák. č. 38/1993 Z. z. o ústavnom súde a aby vyslovil, že „ustanovenie § 96 ods. 3 časť za bodkočiarkou zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine nie je v súlade s čl. 6 bod 1 a čl. 8 bod 1 Dohovoru o ochrane základných ľudských práv a slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná podľa čl. 154c Ústavy SR. Tým, že Okresný súd Lučenec vôbec neodôvodnil, prečo konanie neprerušil a vec nepredložil Ústavnému súdu SR na zaujatie stanoviska, prípadne, prečo nepodal návrh Ústavnému súdu Slovenskej republiky v súlade s čl. 130 ods. 1 písm. d) Ústavy Slovenskej republiky na vyslovenie nesúladu § 96 ods. 3 časť za bodkočiarkou Zákona o rodine s Ústavou Slovenskej republiky, porušil právo navrhovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Na základe uvedených skutočností navrhovateľ navrhol, aby odvolací súd rozhodol tak ako uviedol v úvode odvolania t. j. aby rozsudok okresného súdu podľa ust. § 220 OSP zmenil alebo aby rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Krajský súd ako súd odvolací prejednal vec v rozsahu danom odvolaním navrhovateľa podľa ust. § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 214 ods. 2 OSP a odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a podľa ods. 2 citovaného ustanovenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

Z obsahu odôvodnenia odvolaním napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd návrh navrhovateľa zamietol podľa ust. § 96 ods. 3 Zákona o rodine, nakoľko na základe vykonaného dokazovania zistil, že „matričný“ otec navrhovateľa X. P. zomrel dňa XX. XX. XXXX a matka navrhovateľa zomrela dňa XX. XX. XXXX t. j. pred podaním návrhu navrhovateľa.

Navrhovateľ v odvolaní okresnému súdu vytkol pochybenie v dvoch základných rovinách a to: a) že okresný súd nezastavil konanie podľa ust. § 104 ods. 1 OSP, keď dospel k záveru, že nemá právomoc vo veci konať (ktorý záver si odvodil navrhovateľ z toho, že okresný súd návrh podľa ust. § 96 ods. 3 Zákona o rodine zamietol), ale meritórne vo veci rozhodol b) že okresný súd sa nevysporiadal s návrhom navrhovateľa na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) veta druhá OSP.

Pokiaľ ide o odvoláciu námietku navrhovateľa uvedenú vyššie pod písmenom a), odvolací súd poukazuje na znenie ust. § 96 ods. 3 Zákona o rodine, kde sa uvádza: „Ak jeden z rodičov nežije, môže dieťa podať návrh na zapretie otcovstva proti druhému rodičovi; ak nežije ani jeden z rodičov, návrh nemožno podať.“

Z obsahu citovaného ustanovenia Zákona o rodine je zrejmé, že pokiaľ okresný súd aplikoval na rozhodnutie o návrhu navrhovateľa ust. § 96 ods. 3 Zákona o rodine, tak neprichádza do úvahy argumentácia navrhovateľa o nedostatku právomoci súdu vo veci konať a rozhodnúť, ktorá je ako procesná podmienka konania upravená v ust. § 7 ods. 1 OSP a s nedostatkom ktorej spája zákon ako následok zastavenie konania podľa ust. § 104 ods. 1 OSP, pretože ide o neodstrániteľnú podmienku konania. V danom prípade bol okresný súd oprávnený vo veci konať a rozhodnúť, pretože konanie o návrhu o prípustnosti zapretia otcovstva patrí do právomoci súdu; žiaden iný orgán ako súd nie je oprávnený o takomto návrhu rozhodnúť, to ale neznamená, že súd musí takému návrhu vyhovieť, pokiaľ na to nie sú splnené zákonom vyžadované predpoklady, ktoré sú v danom prípade vymedzené v ust. § 96 ods. 3 Zákona o rodine tak, že takýto návrh musí byť podaný za života aspoň jedného z rodičov, čo v danom prípade nebolo splnené. Odvolacia námietka navrhovateľa týkajúca sa nedostatku právomoci okresného súdu vo veci konať a rozhodnúť, ktorú si navrhovateľ vyvodil z toho, že okresný súd návrh zamietol nemá oporu v zákone a je v celom rozsahu neopodstatnená.

Pokiaľ ide o odvolaciu námietku navrhovateľa, že okresný súd nerozhodol o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) veta druhá OSP, ktorý navrhovateľ v návrhu na začatie konania riadne odôvodnil, odvolací súd uvádza, že uvedená odvolacia námietka navrhovateľa je opodstatnená, pretože z obsahu spisu vyplýva, že okresný súd o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b), veta druhá OSP, ktorý je súčasťou návrhu na začatie konania nerozhodol. Konanie na súde prvého stupňa tak trpí procesnou vadou a tou je odňatie možnosti navrhovateľa konať pred súdom., ktoré spočíva v tom, že okresný súd o návrhu navrhovateľa na prerušenie konania nerozhodol, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré sa s uvedeným návrhom na prerušenie konania nezaoberal.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) OSP zrušil a podľa odseku 2 citovaného ustanovenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie, v rámci ktorého sa okresný súd vysporiada s návrhom navrhovateľa na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) veta druhá OSP a až potom vo veci rozhodne. V novom rozhodnutí vo veci okresný súd podľa ust. § 224 ods. 3 OSP rozhodne aj o trovách odvolacieho konania.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.